

Helsingin seudun MAL-sopimuksen seurantakatsaus

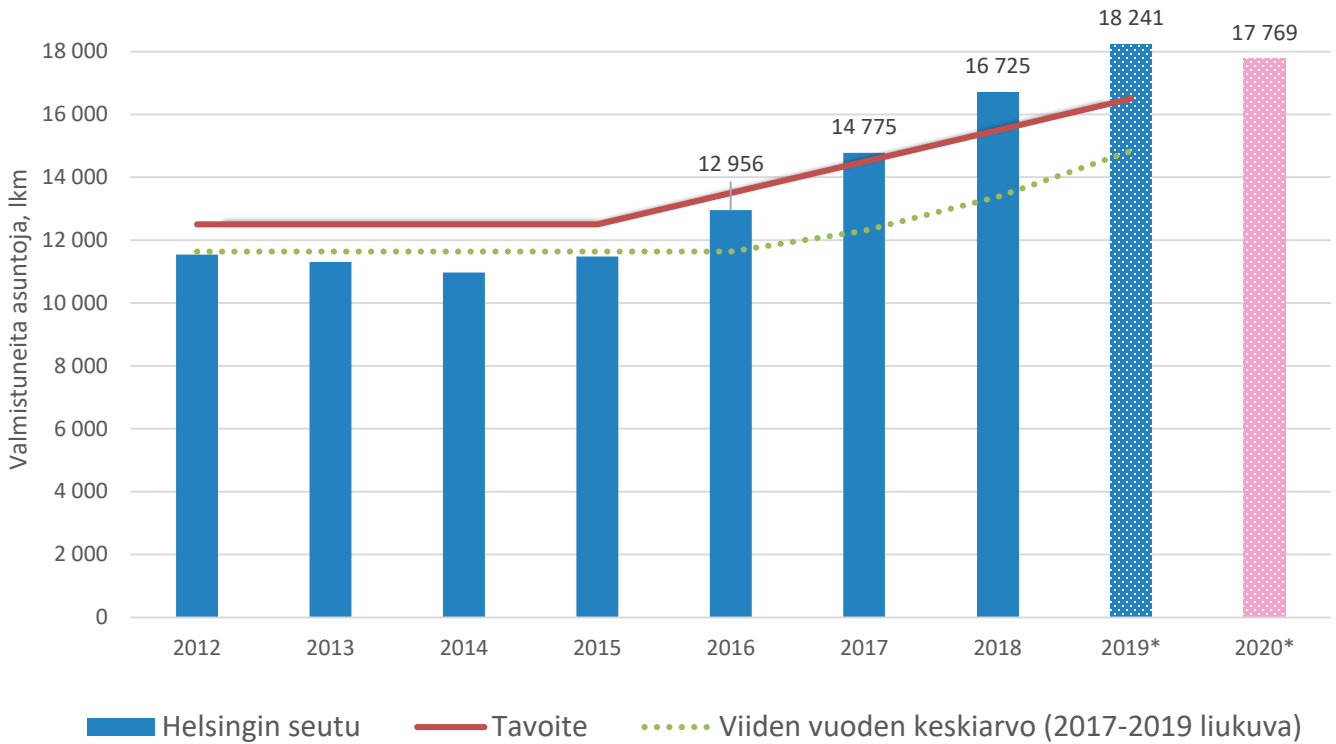
MAL-sopimussihteeristö
4.12.2019

Asuntotuotanto

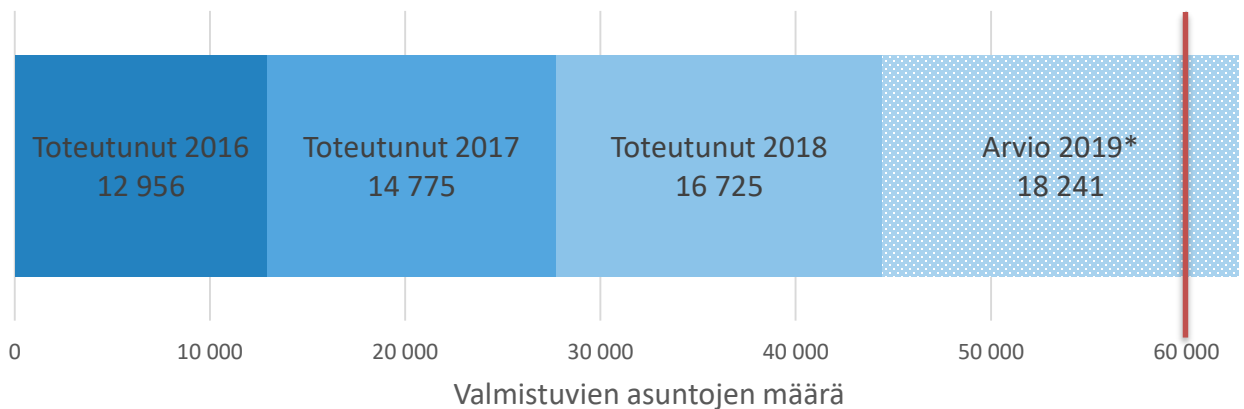
Valmistuneet asunnot 2012-2019 loppuvuosi 2019* ja 2020* kuntien arvioita

Sopimuskauden 2016-2019 aikana valmistuva asuntotuotanto (loppuvuosi 2019* kuntien arvio)

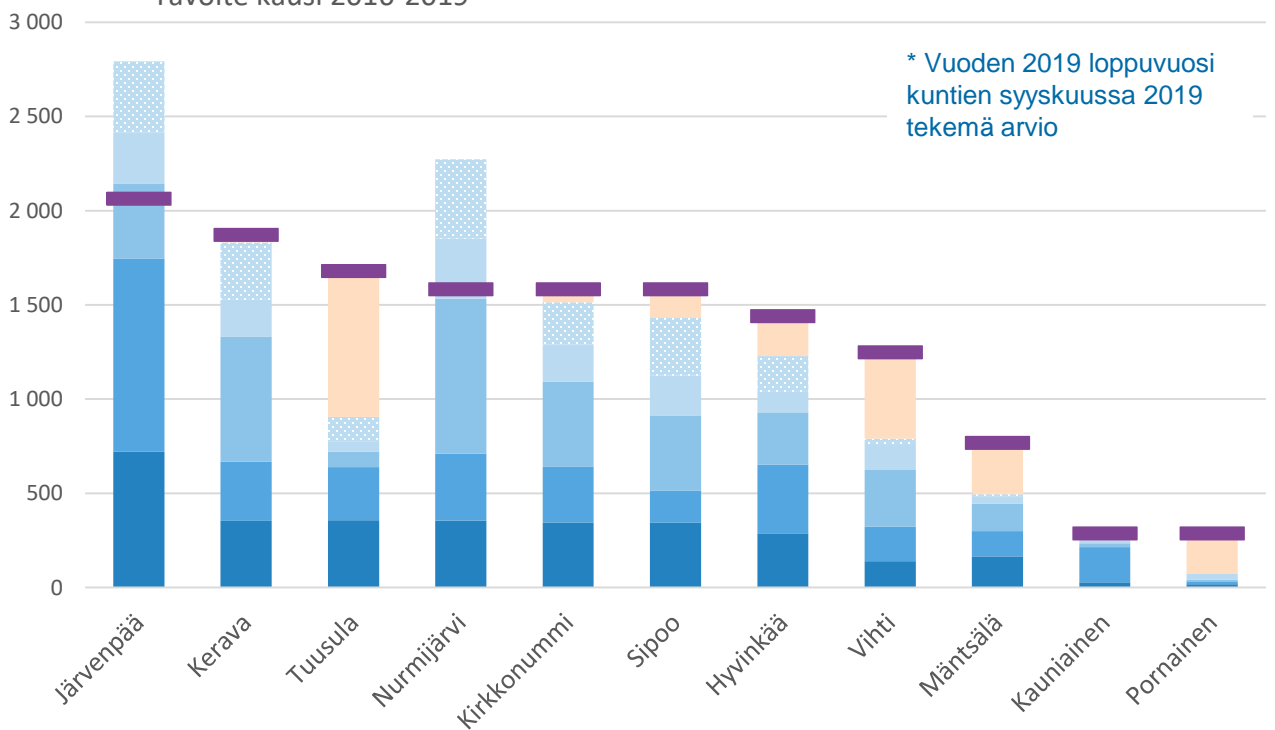
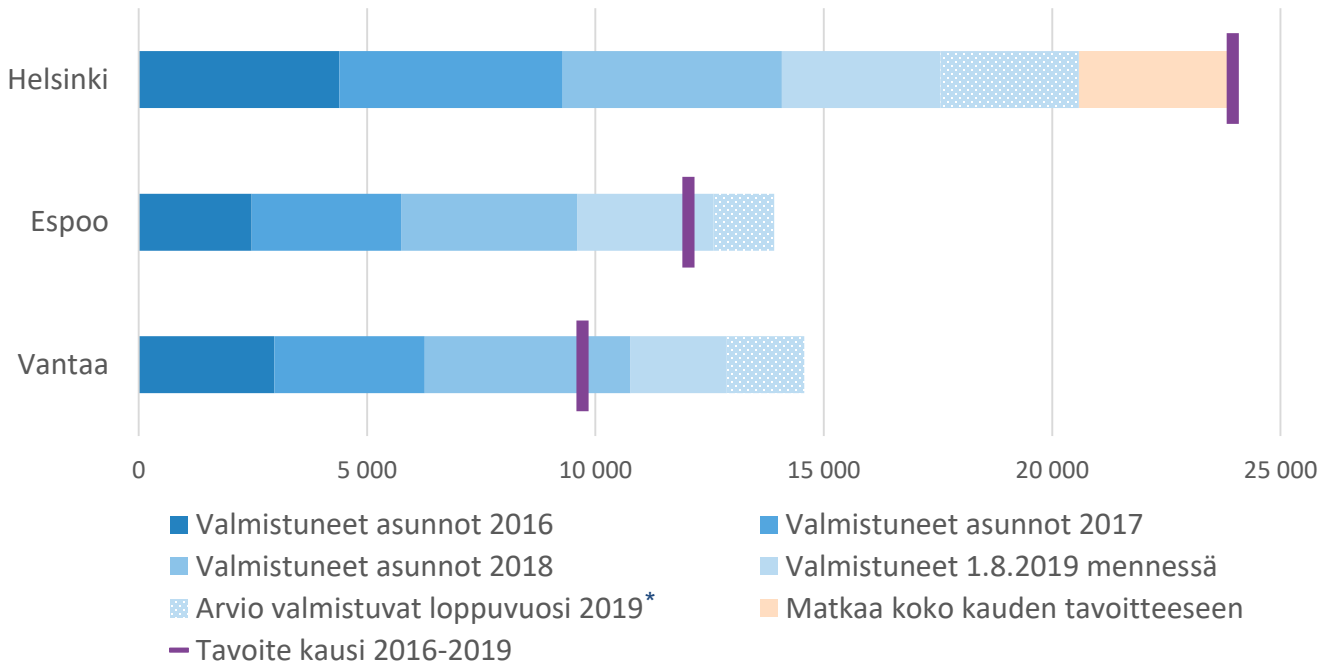
Koko kauden asuntotuotantotavoite 60 000 asuntoa ylittyy arvioiden mukaan n. 2 700 asunnolla.

MAL-sopimuksen 2016-19
asuntotuotantotavoite

Sopimuskauden asuntotuotantotavoitteen toteutuminen kunnittain vuonna 2019

Loppuvuoden 2019 arvioitu tuotanto huomioiden koko sopimuskauden asuntotuotantotavoite ylittyi Vantaalla, Espoossa, Järvenpäässä ja Nurmijärvellä.

Sopimuskauden asuntotuotantotavoitteen toteutuminen vuonna 2019

Valmistunut asuntotuotanto yhteensä

	Valmistuneet asunnot 1.1.2016-1.8.2019	1.8.2019 toteutuma % koko kauden tavoitteesta	Valmistuvat asunnot 2016-2019*	2016-2019* toteutuma % koko kauden tavoitteesta
Espoo	12 582	105 %	13 914	116 %
Helsinki	17 556	73 %	20 586	86 %
Kauniainen	248	86 %	295	102 %
Vantaa	12 861	134 %	14 571	152 %
PKS yhteensä	43 247	94 %	49 366	108 %
Hyvinkää	1 038	72 %	1 229	85 %
Järvenpää	2 413	117 %	2 792	135 %
Kerava	1 527	82 %	1 831	98 %
Kirkkonummi	1 289	81 %	1 513	96 %
Mäntsälä	485	63 %	495	64 %
Nurmijärvi	1 852	117 %	2 273	143 %
Pornainen	49	17 %	49	17 %
Sipoo	1 124	71 %	1 431	90 %
Tuusula	773	46 %	905	54 %
Vihti	761	61 %	790	63 %
KUUMA yhteensä	11 311	80 %	13 308	94 %
Helsingin seutu yhteensä	54 558	91 %	62 674	104 %

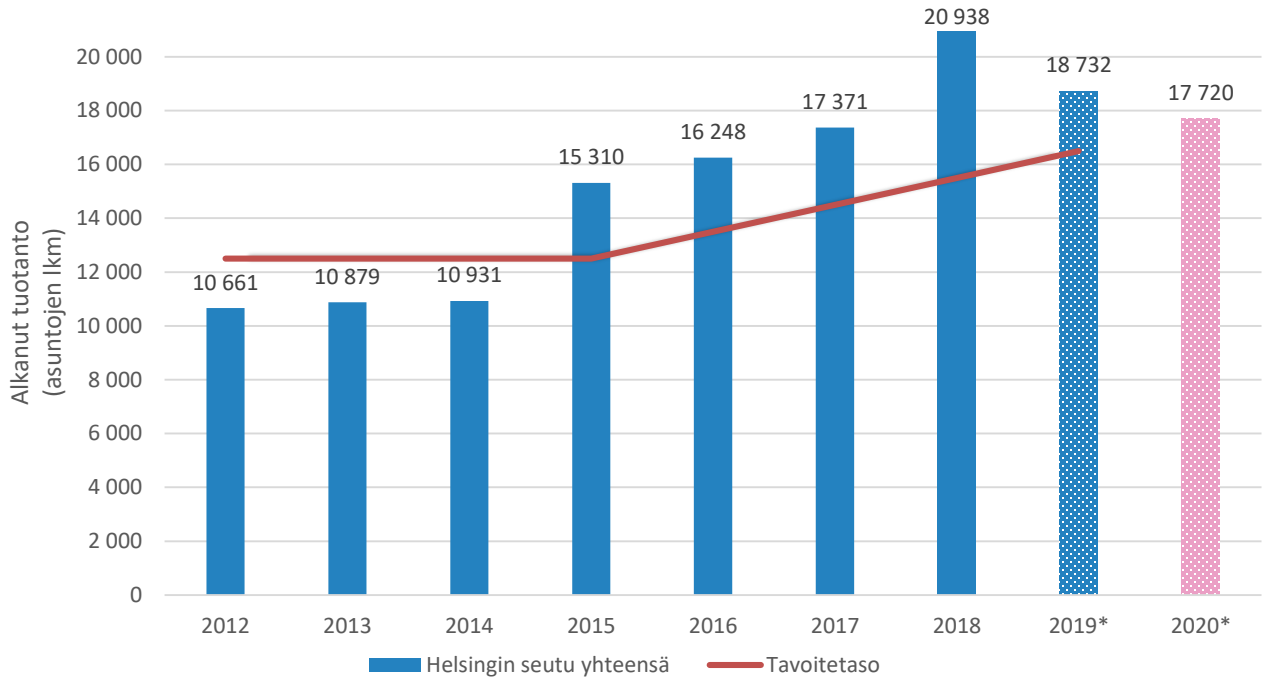
* Vuoden 2019 loppuvuosi
kuntien syyskuussa 2019 tekemä arvio

Seudun asuntotuotanto 1.1.2016-1.8.2019 vastaa 91 % koko seurantakauden tavoitteesta.

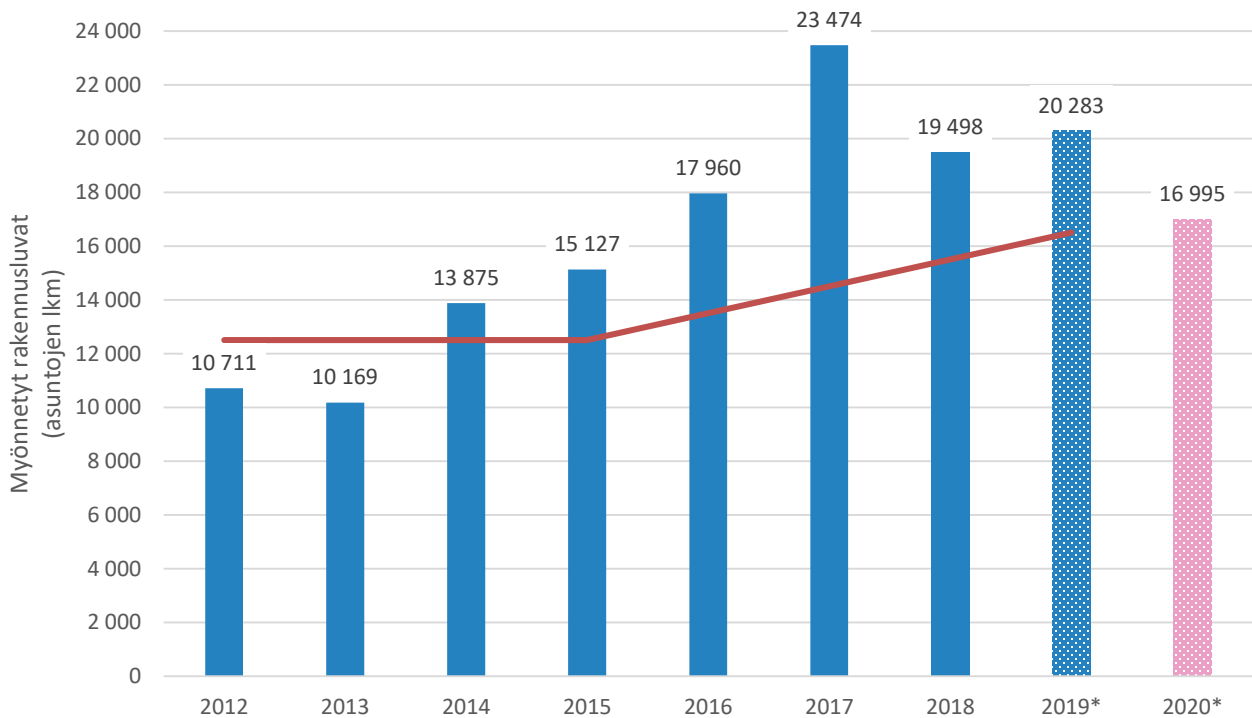
Loppuvuonna 2019 valmistuvaksi arvioitu asuntotuotanto huomioiden toteutuma on 104 % seurantakauden tavoitteesta.

Alkanut ja alkava* tuotanto

Rakennusluvut

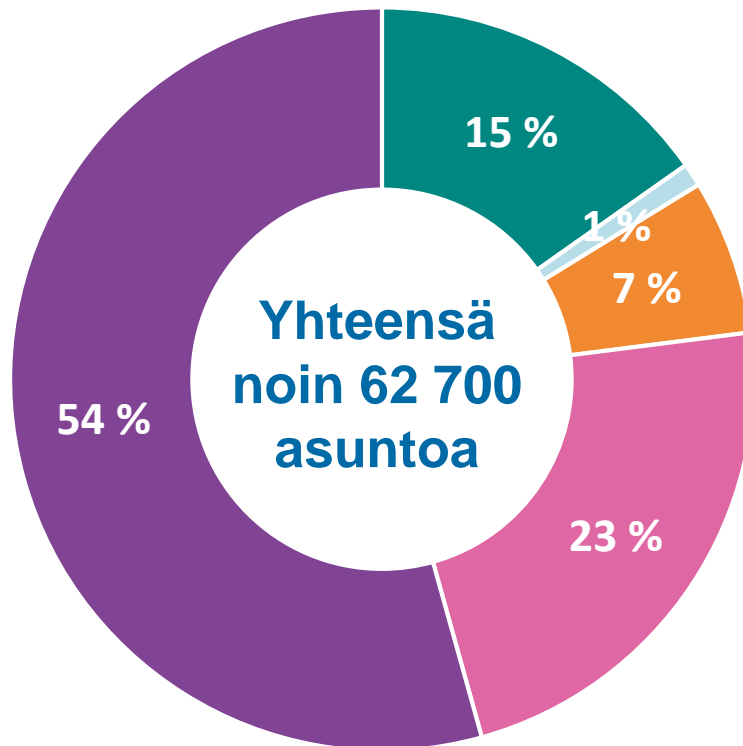

*Kuntien syyskuussa 2019 tekemä arvio vuosien 2019 ja 2020 asuntotuotannosta ja myönnettävistä rakennusluvista

Valmistuneet asunnot 2016-2019* hallintamuodoittain

*tilanne 1.8.2019 sekä seudun kuntien arvio koko vuoden toteutumasta.
Arvio tehty syyskuussa 2019

- ARA-vuokra pitkä korkotuki
- ARA lyhyt korkotuki
- Asumisoikeus
- Vapaa-rahoitteiset vuokratalot**
- Vapaa-rahoitteinen omistus

** Sisältää valtion täytetakauksella rahoitetut vuokra-asunnot

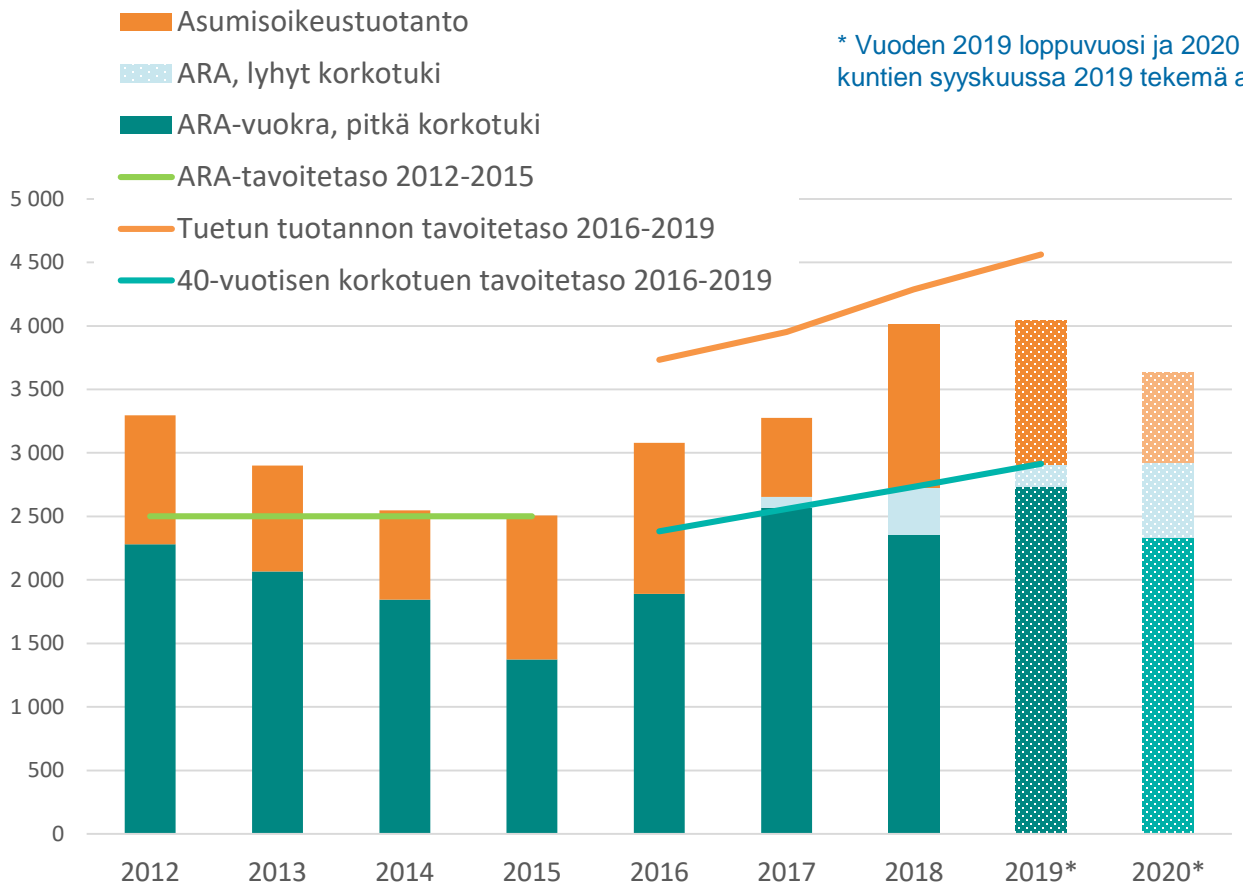
Vuosien 2016-2019* asuntotuotannosta valtion tukeman tuotannon osuus on vajaa neljännes.

Vapaa-rahoitteisesta omistusasuntotuotannosta merkittävä osa päätyy vuokratuotantoon.

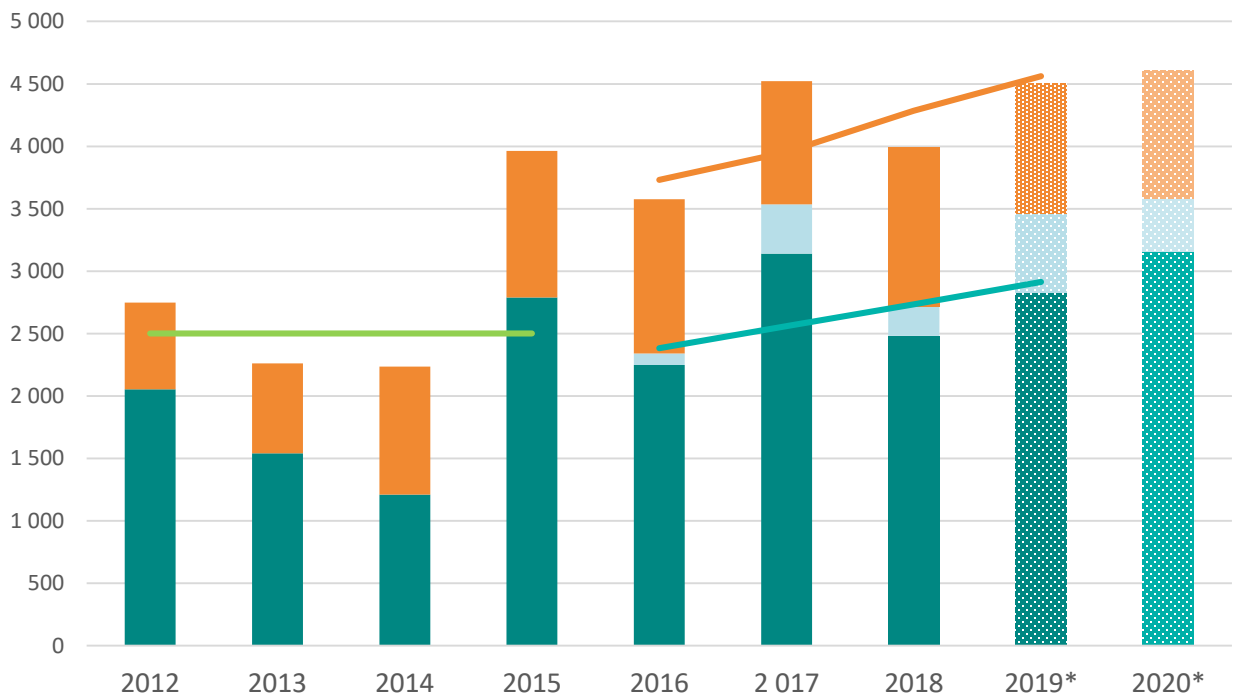

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Valmistunut ja valmistuva* valtion korkotukema asuntotuotanto

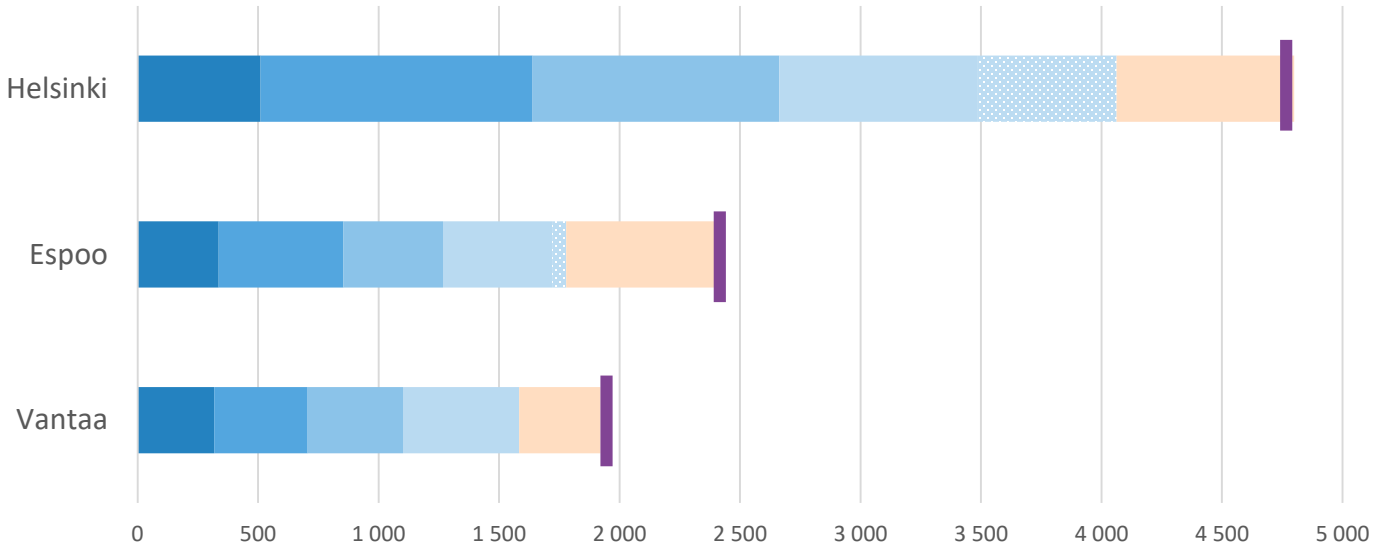

Alkanut ja alkava* valtion korkotukema asuntotuotanto

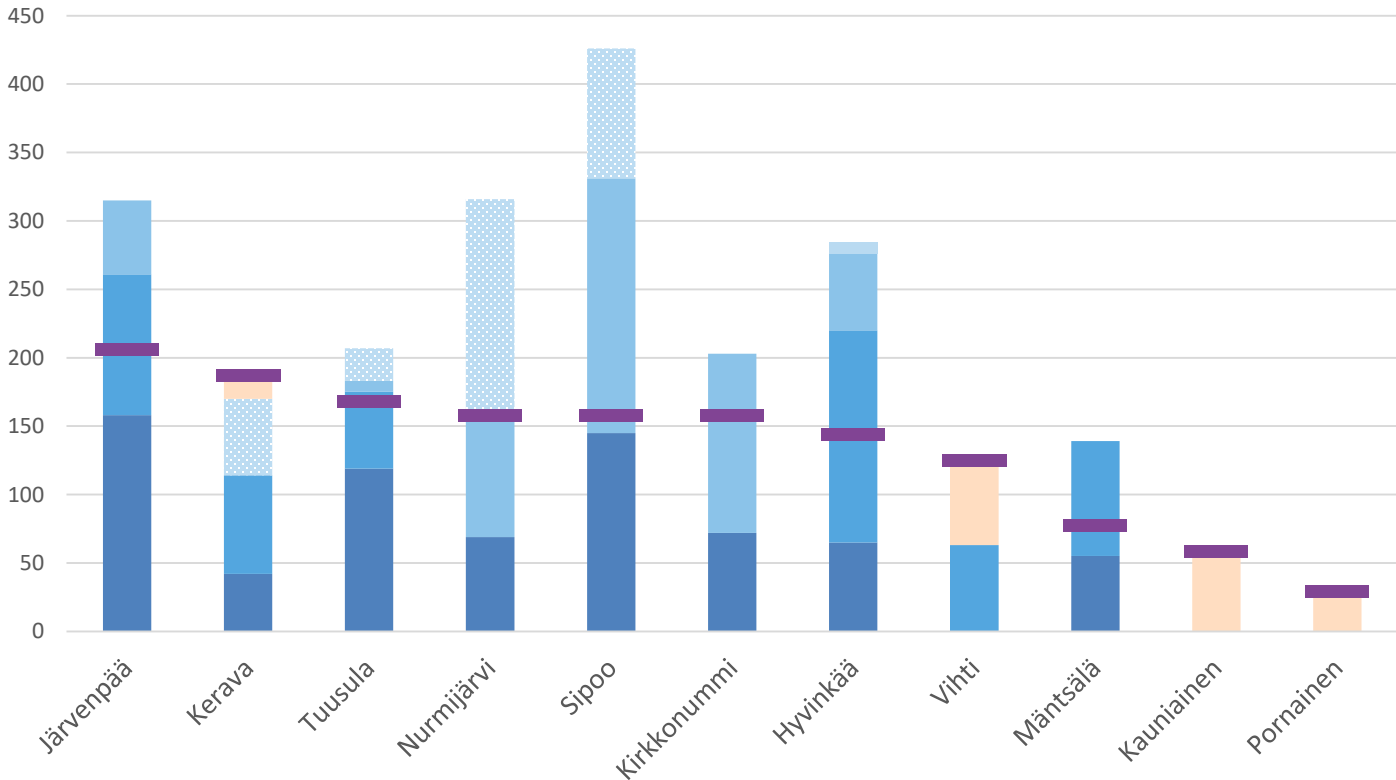

Valmistunut ja valmistuva* valtion korkotukema (pitkä korkotuki) vuokra-asuntotuotanto kunnittain 2016-2019*

- Valmistuneet asunnot 2016
- Valmistuneet asunnot 2017
- Valmistuneet asunnot 2018
- Valmistuneet 1.8.2019
- Arvio valmistuvat loppuvuosi 2019 *
- Matkaa kauden tavoitteeseen
- Tavoite koko kausi (pitkä korkotuki)

* Vuoden 2019 loppuvuosi kuntien syyskuussa 2019 tekemä arvio

Valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

ARA-vuokra-asuntotuotanto (pitkä korkotuki)

	Valmistuneet ARA-vuokra-asunnot (pitkä korkotuki) 1.1.2016-1.8.2019	1.8.2019 toteutuma % koko kauden tavoitteesta	Valmistuvat ARA-vuokra-asunnot (pitkä korkotuki) 2016-2019*	2016-2019* toteutuma % koko kauden tavoitteesta
Espoo	1 720	72 %	1 779	74 %
Helsinki	3 484	73 %	4 063	85 %
Kauniainen	0	0 %	0	0 %
Vantaa	1 583	82 %	1 583	82 %
PKS yhteensä	6 787	74 %	7 425	81 %
Hyvinkää	284	197 %	284	197 %
Järvenpää	315	153 %	315	153 %
Kerava	114	61 %	170	91 %
Kirkkonummi	203	128 %	203	128 %
Mäntsälä	139	181 %	139	181 %
Nurmijärvi	157	99 %	316	200 %
Pornainen	0	0 %	0	0 %
Sipoo	331	209 %	426	270 %
Tuusula	183	109 %	207	123 %
Vihti	63	50 %	63	50 %
KUUMA yhteensä	1 789	127 %	2 123	151 %
Helsingin seutu yht	8 576	81 %	9 548	90 %

* Vuoden 2019 loppuvuosi
kuntien syyskuussa 2019 tekemä arvio

Seudun ARA-vuokra-asuntotuotanto 1.1.2016-1.8.2019 on
81 % koko seurantakauden tavoitteesta.

Loppuvuonna 2019 valmistuvaksi arvioitu tuotanto huomioiden
toteutuma on 90 % seurantakauden tavoitteesta.

Valtion tukeman asuntotuotannon tavoitteiden toteutuminen vuonna 2019

Valtion tukema asuntotuotanto yhteensä

(ARA-vuokra-asunnot eli pitkä korkotuki, lyhyt korkotuki & asumisoikeus)

	Valmistunut tuettu asuntotuotanto 1.1.2016-1.8.2019 YHTEENSÄ	1.8.2019 toteutuma % koko kauden tavoitteesta	Valmistuvat lyhyen korkotuen asunnot 2016-2019*	Valmistuvat ASO-asunnot 2016-2019*	Valmistuva tuettu asuntotuotanto 2016-2019* YHTEENSÄ	2016-2019* toteutuma % koko kauden tavoitteesta
Espoo	2 276	63 %	57	547	2 383	66 %
Helsinki	5 337	74 %	67	2 182	6 312	88 %
Kauniainen	0	0 %	0	0	0	0 %
Vantaa	2 760	96 %	392	1 038	3 013	105 %
PKS yhteensä	10 373	75 %	516	3 767	11 708	85 %
Hyvinkää	352	122 %	0	172	456	158 %
Järvenpää	383	93 %	0	68	383	93 %
Kerava	225	60 %	0	111	281	75 %
Kirkkonummi	263	83 %	25	35	263	83 %
Mäntsälä	139	90 %	0	0	139	90 %
Nurmijärvi	219	69 %	62	0	378	119 %
Pornainen	0	0 %	0	0	0	0 %
Sipoo	366	115 %	0	35	461	145 %
Tuusula	230	68 %	25	47	279	83 %
Vihti	63	25 %	0	0	63	25 %
KUUMA yhteensä	2 240	79 %	112	468	2 703	96 %
Helsingin seutu yht.	12 613	76 %	628	4 235	14 411	87 %

* Vuoden 2019 loppuvuosi kuntien syyskuussa 2019 tekemä arvio

Seudulle 1.1.2016-1.8.2019 valmistunut valtion tukema korkotukivuokra- ja asumisoikeusasuntotuotanto on 76 % koko seurantakauden tavoitteesta.

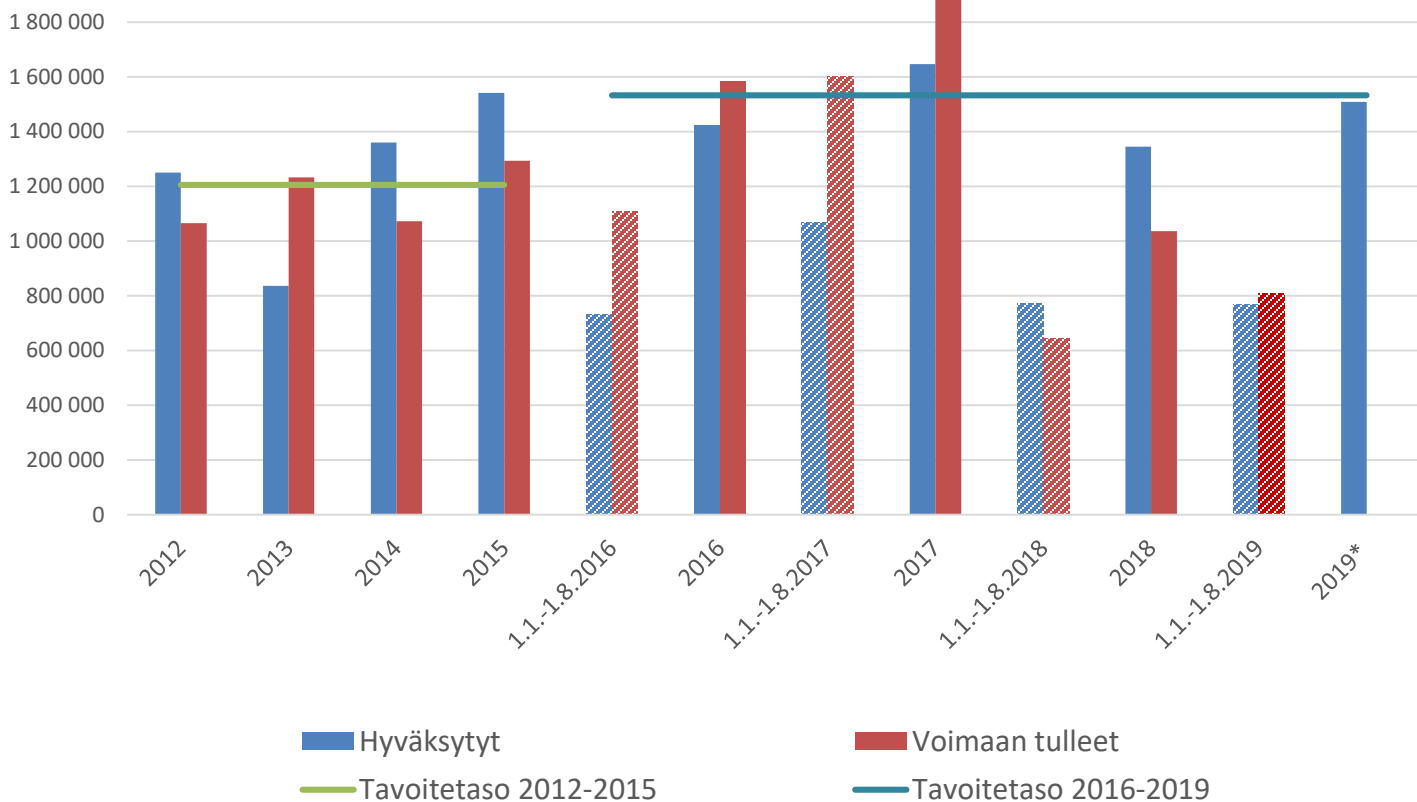
Loppuvuonna 2019 valmistuvaksi arvioitu tuotanto huomioiden koko kauden toteutuma on 87 % seurantakauden tavoitteesta.

Asemakaavoitus asumiseen ja pääkaupunkiseudun asemakaavavaro

Hyväksytty ja voimaan tullut uusi asumiseen asemakaavoitettu kerrosala, 2019 arvio*

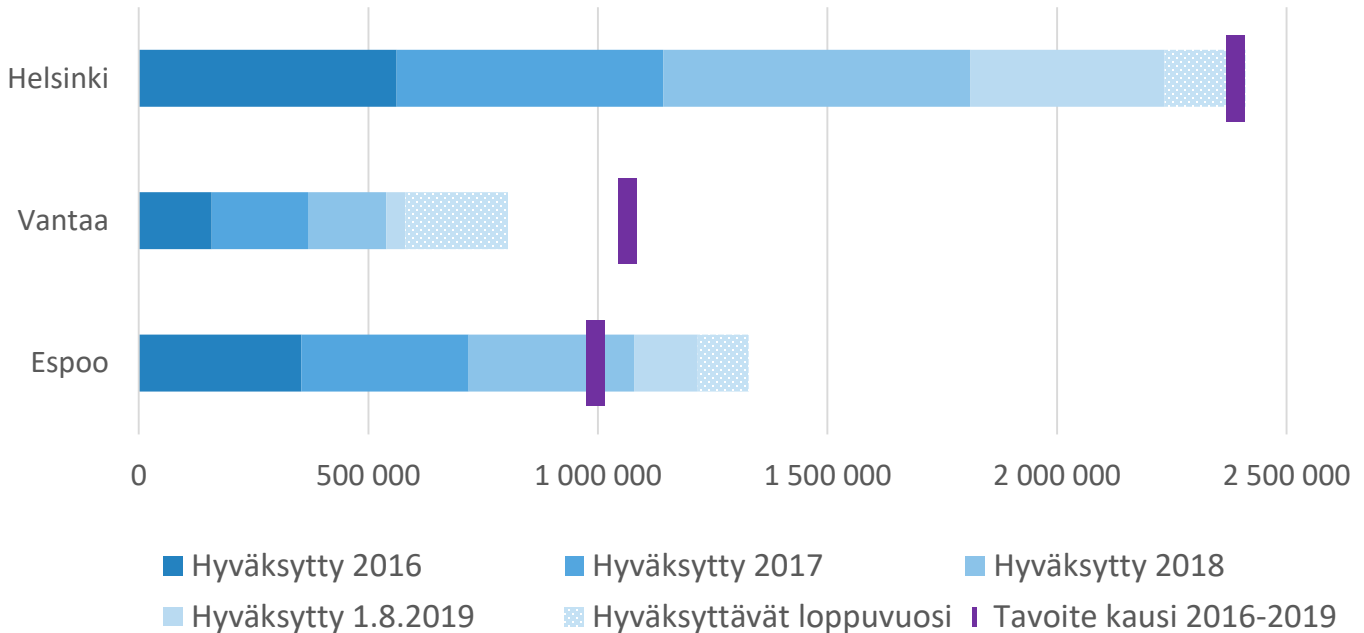

Uutta asuinkerrosalaa hyväksyttiin alkuvuonna puolet koko vuoden tavoitteesta. Kuntien syyskuussa 2019 tekemän arvion mukaan koko vuonna hyväksyttävän uuden asuinkerrosalan määrä tulee olemaan lähes vuositavoitteen mukainen. Vuoden 2019 arvio huomioiden koko sopimuskauden tavoitteesta toteutuu 97 %, 5,92 milj. k-m². Tällöin tavoitteesta jäätäisiin noin 0,2 milj. k-m².

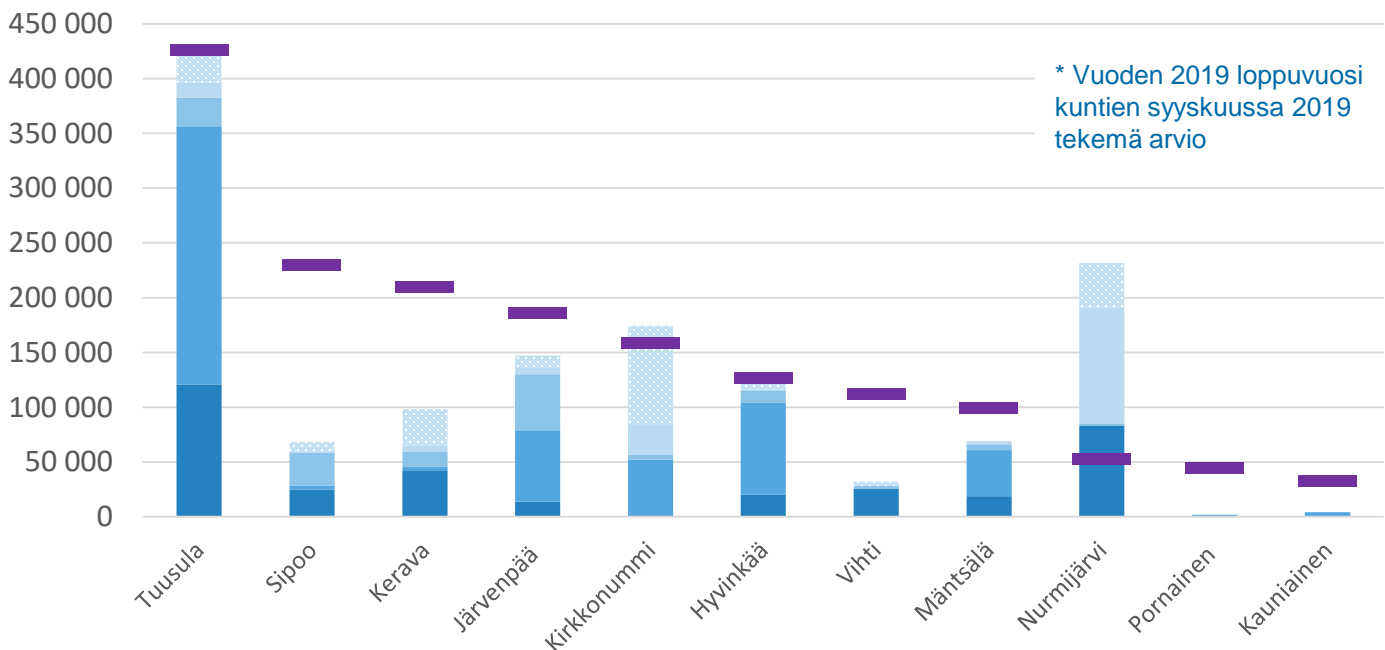

Hyväksytty asumiseen asemakaavoitettu uusi kerrosala suhteessa koko sopimuskauden tavoitteeseen

1.8.2019 mennessä hyväksytty kerrosala on 85 % koko sopimuskauden tavoitteesta.

■ Hyväksytty 2016 ■ Hyväksytty 2017 ■ Hyväksytty 2018
■ Hyväksytty 1.8.2019 ■ Hyväksyttävät loppuvuosi ■ Tavoite kausi 2016-2019

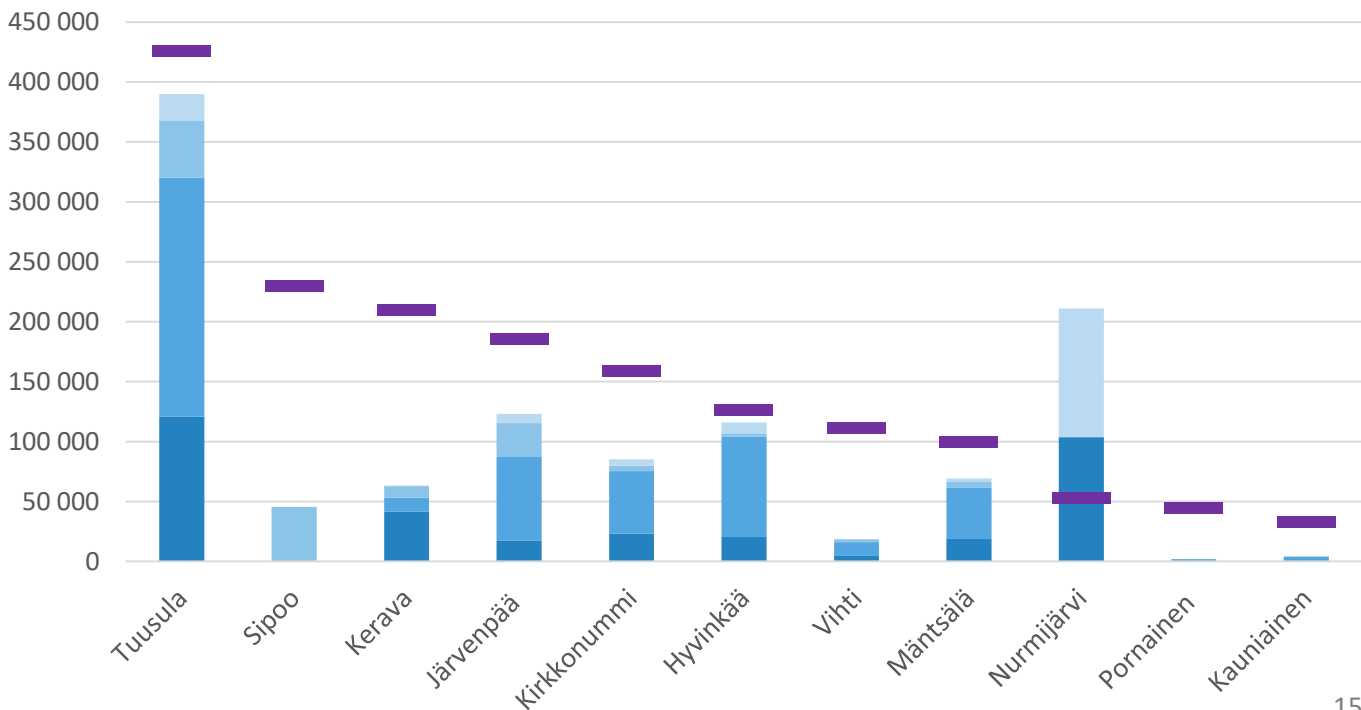
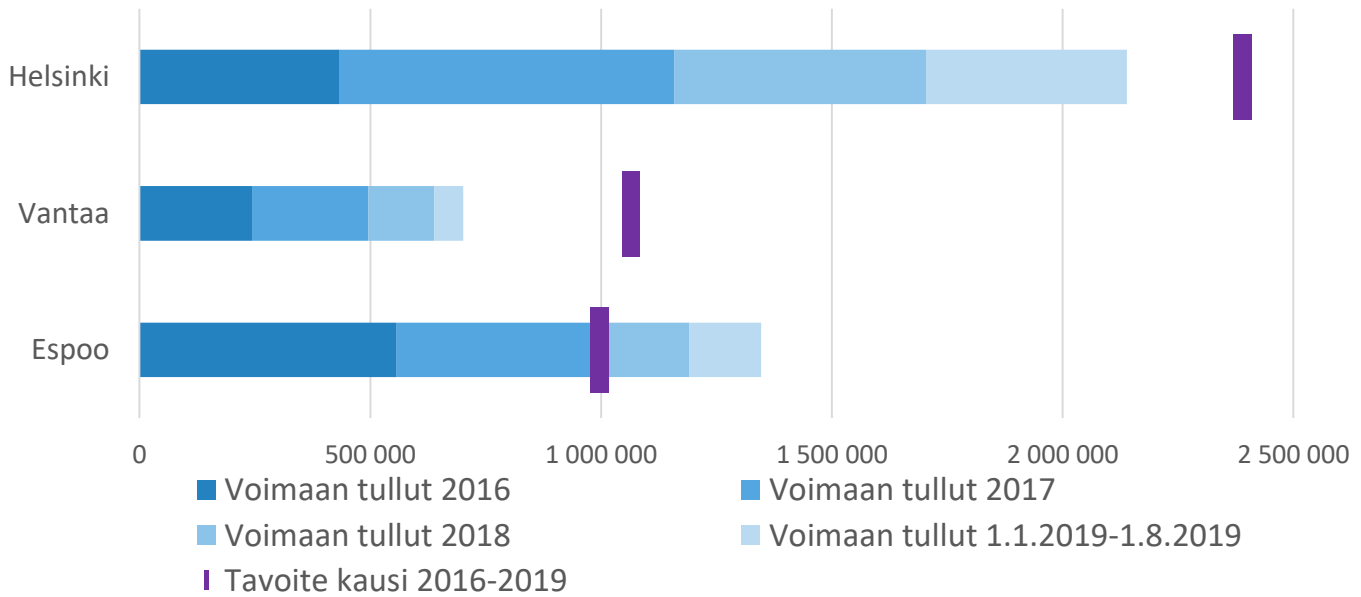

* Vuoden 2019 loppuvuosi kuntien syyskuussa 2019 tekemä arvio

Voimaan tullut asumiseen asemakaavoitettu uusi kerrosala suhteessa koko sopimuskauden tavoitteeseen

1.8.2019 mennessä voimaan tullut kerrosala on 87 % koko sopimuskauden tavoitteesta.

Asemakaavoitustavoitteiden toteutuminen sopimuskaudella 2016-2019

Hyväksytyn kerrosalan toteutumat 1.1.2016-1.8.2019 ja arvio koko sopimuskaudelle 2016-2019

Kunta/ seutu	Hyväksytty uusi asuinkerrosala 1.1.2016- 31.12.2018	Hyväksytty uusi asuinkerrosala 1.1.2019- 1.8.2019	Arvio 2019 hyväksyttävästä uudesta asuinkerrosalasta	Toteutuma 2016-2019*	Koko kauden 2016-2019 tavoite	Toteutuma % 2016-2019*
Espoo	1 078 469	138 651	250 000	1 328 469	996 000	133 %
Helsinki	1 810 703	423 754	600 000	2 410 703	2 390 000	101 %
Kauniainen	4 100	0	0	4 100	33 000	12 %
Vantaa	539 396	41 035	265 000	804 396	1 065 000	76 %
PKS yhteensä	3 432 668	603 440	1 115 000	4 547 668	4 484 000	101 %
Hyvinkää	115 004	1 293	8 217	123 221	127 000	97 %
Järvenpää	129 982	6 027	17 442	147 424	186 000	79 %
Kerava	59 631	5 652	38 500	98 131	210 000	47 %
Kirkkonummi	56 514	28 050	117 551	174 065	159 000	109 %
Mäntsälä	66 252	2 700	2 700	68 952	100 000	69 %
Nurmijärvi	84 848	106 056	147 000	231 848	53 000	437 %
Pornainen	2 002	0	0	2 002	45 000	4 %
Sipoo	58 818	0	9 667	68 485	230 000	30 %
Tuusula	382 288	14 148	48 282	430 570	426 000	101 %
Vihti	28 206	0	4 000	32 206	112 000	29 %
KUUMA yhteensä	983 545	163 926	393 359	1 376 904	1 648 000	84 %
Helsingin seutu yhteensä	4 416 213	767 366	1 508 359	5 924 572	6 132 000	97 %

* Vuosi 2019 on kuntien syyskuussa 2019 tekemä arvio

Kuntakohtaiset erot kaavoitustavoitteen saavuttamisen suhteen ovat suuria. Vuoden 2019 toteutuma voi muuttua arvioiduista lukemista.

Aiesopimuskaudella 2012-2015 Helsingin seudulla hyväksytyn uuden asuinkerrosalan määrä oli 5 miljoonaa kerrosneliometriä.

Asumisen asemakaavavaranto pääkaupunkiseudulla

- Pääkaupunkiseudulla asumisen asemakaavavaranto oli elokuussa 2019 noin 7,8 miljoonaa kerrosneliömetriä.
- Kerrostalovarantoa oli noin 4 miljoonaa kerrosneliömetriä ja pientalovarantoa 3,8 miljoonaa kerrosneliömetriä.
- Edeltävään vuodenvaihteeseen verrattuna Helsingin kerrostalovaranto kasvoi selvästi, minkä seurauksena asumisen varanto pääkaupunkiseudulla kasvoi 0,17 miljoonaa kerrosneliömetriä.
- Espoossa ja Vantaalla asumisen varannossa ei tapahtunut merkittävää muutosta.
- Pientalovaranto säilyi tammi-elokuussa 2019 lähes ennallaan.
- LÄHDE: SeutuRAMAVA –aineisto II/2019, joka kuvaa tilannetta elokuussa 2019

Liikenteen infrastruktuuri

Raide-Jokerin ja Klaukkalan ohikulkutie Mt 132:n rakentaminen käynnissä.

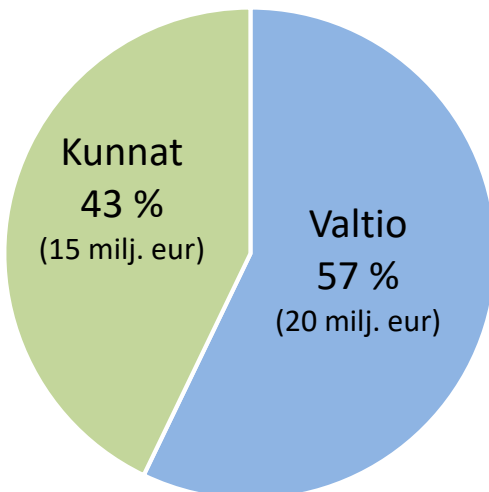
- Raide-Jokeri toteutetaan allianssimallilla. Kehitysvaiheen allianssi aloitti toimintansa vuoden 2017 lopussa. Rakentaminen alkoi kesäkuussa 2019 ja tavoitteena on, että Raide-Jokerin liikennöinti alkaisi kesäkuussa 2024. Hankkeen vaatimista puunkaadoista Patterimäessä on valitettu. Korkein hallinto-oikeus asetti puunkaadoille toimenpidekiellon heinäkuussa.
- Klaukkalan ohikulkutie Mt 132 -hankkeen rakentaminen alkoi helmikuussa 2019 ja tie valmistunee syksyllä 2021.
- Pisara-radon ratasuunnitelma valmistui 2017. MAL 2019 -suunnittelun yhteydessä on muodostettu kokonaiskuva ja vaiheistettu toimenpidepolku Helsinki–Pasila-välin rautatiejärjestelmän kehittämiseen. Pisara-radon liikenteellinen toimenpideselvitys (Pisara+) valmistui keväällä 2019.

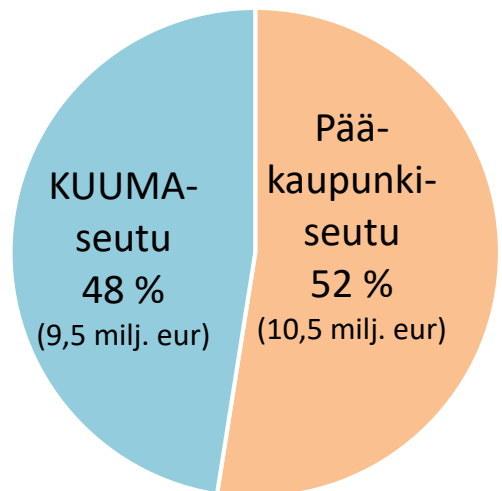
Vuosien 2017–2019 KUHA-ohjelma on toteutumassa pääpiirteittäin

- KUHA-ohjelma hyväksyttiin 9.12.2016 ja päivitettiin 11.1.2019 lisäämällä ohjelmaan Jorvaksen liikennepaikan parantaminen.
- KUHA-ohjelman suuruus on sopimuksessa 30 M€. Osittaisella yliohjelmoinnilla on varauduttu mm. markkina- ja suunnittelumuutoksiin. Valtion kustannusosuus on kuitenkin enintään 15 miljoonaa euroa.
- Toteuttamisohjelman 17 hankkeen yhteenlaskettu kustannusarvio on noin 39 miljoonaa euroa, josta valtion osuus on noin 21 miljoonaa euroa ja kuntien noin 18 miljoonaa euroa.
- Valtion kustannuksista 9,5 miljoonaa euroa kohdistuu KUUMA-kuntiin ja 10,5 miljoonaa euroa pääkaupunkiseudulle.

**Kustannusten jakautuminen
(v. 2016 ohjelmoinnin mukaan)**

**Valtion rahoituksen kohdentuminen
(v. 2016 ohjelmoinnin mukaan)**

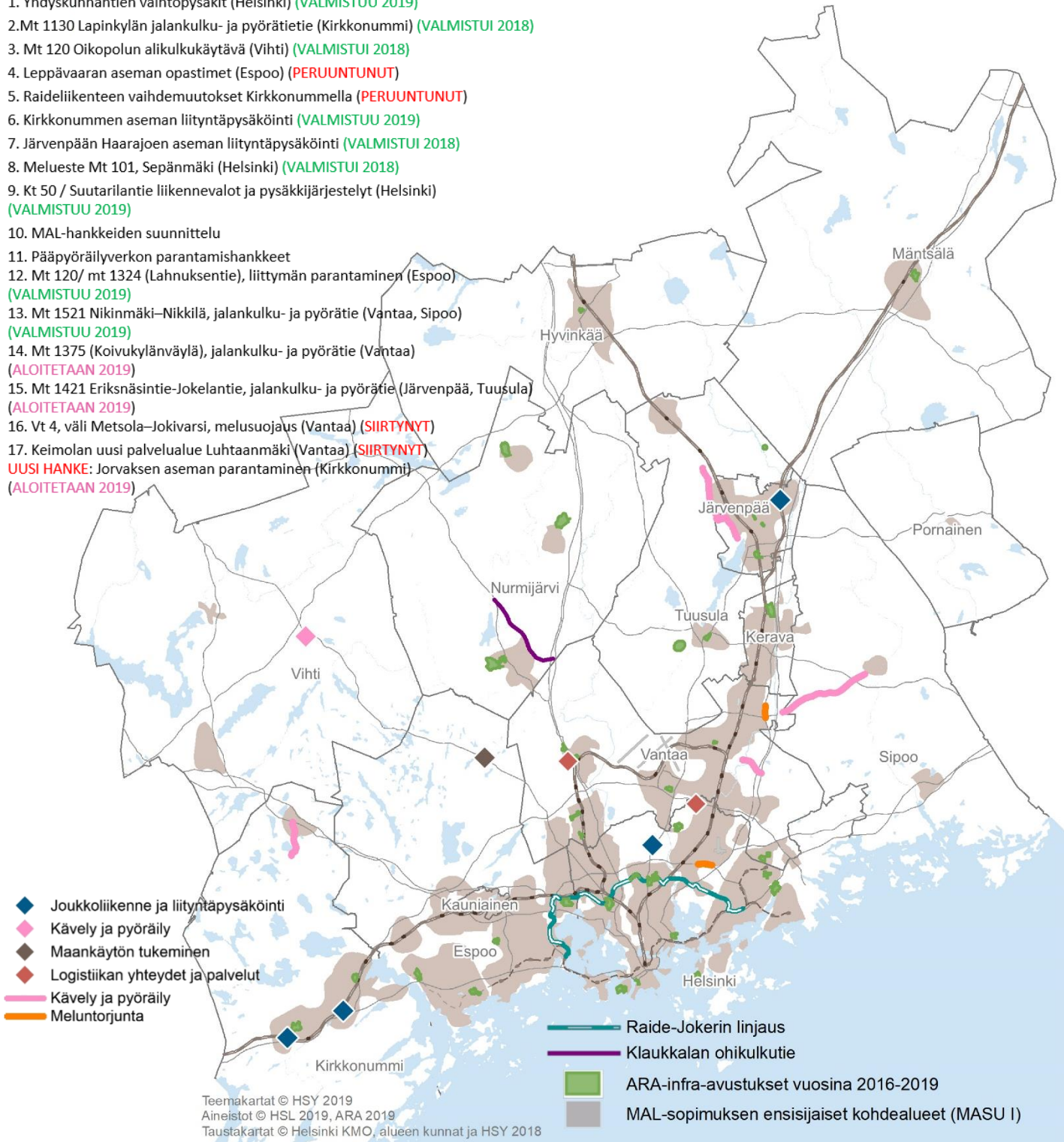

KUHA-toteutusohjelma ja kunnallistekniikan avustukset

Pienillä kustannustehokkailla hankkeilla (KUHA) edistetään muun muassa kävelyn, pyöräilyn, joukkoliikenteen sekä liityntäpysäköinnin edellytyksiä seudun eri osissa. ARA:n myöntämät kunnallistekniikan avustukset kohdistuvat ensisijaisille kohdealueille.

KUHA-hankkeet

1. Yhdyskunnantien vaihtopysäkit (Helsinki) (VALMISTUU 2019)
 2. Mt 1130 Lapinkylän jalankulku- ja pyörätietie (Kirkkonummi) (VALMISTUI 2018)
 3. Mt 120 Oikopolun alikulkukäytävä (Vihti) (VALMISTUI 2018)
 4. Leppävaaran aseman opastimet (Espoo) (PERUUNTUNUT)
 5. Raideliikenteen vaihdeuutokset Kirkkonummella (PERUUNTUNUT)
 6. Kirkkonummen aseman liityntäpysäköinti (VALMISTUU 2019)
 7. Järvenpään Haarajoen aseman liityntäpysäköinti (VALMISTUI 2018)
 8. Meluste Mt 101, Sepänmäki (Helsinki) (VALMISTUI 2018)
 9. Kt 50 / Suutarilantie liikennevalot ja pysäkkijärjestelyt (Helsinki) (VALMISTUU 2019)
 10. MAL-hankkeiden suunnittelu
 11. Pääpyöräilyverkon parantamishankkeet
 12. Mt 120/ mt 1324 (Lahnuksentie, liittymän parantaminen (Espoo) (VALMISTUU 2019)
 13. Mt 1521 Nikinmäki–Nikkilä, jalankulku- ja pyörätie (Vantaa, Sipoo) (VALMISTUU 2019)
 14. Mt 1375 (Koivukylänväylä), jalankulku- ja pyörätie (Vantaa) (ALOITETAAN 2019)
 15. Mt 1421 Eriksnäntie–Jokelantie, jalankulku- ja pyörätie (Järvenpää, Tuusula) (ALOITETAAN 2019)
 16. Vt 4, väli Metsola–Jokivarsi, melusuojaus (Vantaa) (SIIRTYNYT)
 17. Keimolan uusi palvelualue Luhtaanmäki (Vantaa) (SIIRTYNYT)
- UUSI HANKE:** Jorvaksen aseman parantaminen (Kirkkonummi) (ALOITETAAN 2019)

Liikennepalvelut

Kestävien kulkutapojen palvelutaso on parantunut: joukkoliikenne

- Kuntien rahoitus joukkoliikenteessä on edelleen merkittävä (operointikustannukset n. 250 M€ / vuosi ja lisäksi joukkoliikenneinfrastruktuuriin panostukset).
- HSL-alueella tehtiin elokuun 2019 loppuun mennessä 255,8 miljoonaa nousua joukkoliikennevälineeseen, eli 2,5 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden vastaavana aikana. Ennuste vuodelle 2019 on 396 miljoonaa nousua.
 - HSL:n lipunmyynti vuoden alusta elokuun loppuun mennessä oli 253 M€.
 - Tammi–elokuussa 2019 mobiililippuja on myyty yli 70 M€.
 - Uudet vyöhykkeet astuivat voimaan 27.4.2019. AB-lippujen osuus on 64 % kaikista lipuista (31.7.2019 tilanne).
- Merkittäviä palvelutason vaikuttavia tekijöitä:
 - Hämeentien muuttaminen joukkoliikennekaduksi alkoi vuoden 2019 alussa.
 - Uudet runkolinjat 500 ja 510 aloittivat liikennöinnin 12.8.2019.
 - Tuusulan ja Keravan linjastosuunnitelmat tulivat voimaan syysliikenteen 2019 alusta 12.8.2019. Tuusulan ja Keravan linjoilla liikennöi kymmenen täyssähköbussia.
 - Tapiolan bussiterminaali otettiin käyttöön maaliskuussa 2019.
 - Leppävaaran bussiterminaaliin toteutetaan latausmahdollisuus 25 sähköbussille syksyn 2019 aikana.
 - HSL aloitti syyskuussa 2019 yhteistyössä IdeaLab-kilpailun toisen voittajan ViaVanin kanssa uuden kutsukyytipalvelun kokeilun, joka perustuu matkojen yhdistelyyn. Itäisessä Espoossa toimivan palvelun tarkoituksena on tarjota uusia liikkumisen ratkaisuja etenkin matkaketjujen ensimmäisille ja viimeisille osuuksille. Palvelu toimii sitä varten tehdyllä mobiilisovelluksella.
 - Pasilan uusittu asema aukesi 17.10.2019.
- Ensimmäisiä uuden tyyppisiä liikennepalveluja on tullut markkinoille.

Kestävien kulkutapojen palvelutaso on parantunut: kävely ja pyöräily

- Valtio on varannut kävelyn ja pyöräilyn investointiavustustukeen 3,5 M€ v. 2019
- Merkittäviä palvelutasoon vaikuttavia tekijöitä:
 - Vantaan kaupunkipyöräjärjestelmä otettiin käyttöön kesäkuussa 2019. Järjestelmä on eri kuin Espoossa ja Helsingissä toimiva ja siihen kuuluu Tikkurilan ja Aviapoliksen sekä Myyrmäen ja Martinlaakson alueella yhteensä 1 000 kaupunkipyörää ja 100 pyöräasemaa. Molempiin palveluihin voi rekisteröityä osoitteessa kaupunkipyorat.hsl.fi
 - Helsingin ja Espoon kaupunkipyörien kausikäyttäjää on kesällä 2019 ollut runsaat 61 000. Kaupunkipyöräasemia on Helsingissä 238 ja Espoossa 107 asemaa. Kaupungeilla oli saman toimittajan pyöriä yhteensä 3430 kappaletta ja sopimuskausi kattaa pyöräilykaudet 2018–2025.
 - HSL:n potkulautapilotti on ollut käynnissä Vuosaarella. Kausi alkoi toukokuussa ja päättyy lokakuussa. Pilottiin kuuluu 28 asemaa ja noin 300 potkulautaa, joista puolet on tavallisia potkittavia lautoja ja puolet sähköllä kulkevia.
 - Helsingin kantakaupungissa aloitti keväällä 2019 useita markkinatoimijoiden asemattomia potkulautapalveluja.

Kestävien kulkutapojen palvelutaso, Uudenmaan ELY-keskuksen joukkoliikennetoimet

- Koko Uudenmaan ELY-keskuksen joukkoliikenteen määräraha vuodelle 2019 on 5,2 miljoonaa euroa. Se käytetään joukkoliikenteen yhteishankintoihin kuntien ja osin HSL:n kanssa sekä kuntien valtionavustuksiin.
 - Helsingin seudulla ELY-keskuksen toimivalta-alueeseen kuuluvat Vihti, Nurmijärvi, Järvenpää, Mäntsälä ja Pornainen.
 - Tuusulan osalta joukkoliikenne oli osin ELYn tilaamaa vielä elokuuhun 2019 saakka. Suunnittelu- ja hankintavastuu on nyt kokonaisuudessaan siirtynyt HSL:lle.
 - Linjakokeilu Vihdin Nummelan ja Espoon Leppävaaran välillä jatkuu, samoin kuin kokeiluna lisätyt Vihti–Helsinki -välin ilta- ja viikonloppuliikenteet.
 - Nurmijärven joukkoliikenteen uusi alueellinen käyttöoikeussopimus on ollut käynnissä vuoden alusta. Sopimus on tuonut muutoksia aikatauluihin, reitteihin, lippuihin sekä ajokaluston laatuun. Erityisesti välin Klaukkala–Helsinki matkustajamäärät ovat kasvaneet selvästi.
- Joukkoliikennepalveluja tarjoavat Helsingin seudulla monet julkiset ja markkinaehtoiset toimijat, joilla on omia lippujärjestelmiään. Lipunmyyntirajapinnat on avattu eri toimijoiden taholta, mutta rajapintojen avaaminen ei itsessään palvele kuin yksittäisten kertalippumatkustajien arkea, eikä näitä palveluita ole vielä laajamittaisesti syntynyt. Haasteena on edelleen säännöllisen työmatka-/opiskeluliikenteen lippujen monimuotoisuus, joissa asiakkailla on pahimmillaan oma kausilippu jokaisen eri toimijan liikenteisiin. Lipputuotteet saattavat myös erota sekä hinnaltaan että kelposuudeltaa jopa samalla reitillä. Lisäksi asiakas ei voi varmasti etsiä yhdestä paikkaa kaikkia tarjolla olevia lippuja tai niiden kelpoisuuksia. Lippujärjestelmien moninaisuus on omiaan vähentämään joukkoliikenteen houkuttelevuutta.
- Järvenpään kaupunginvaltuusto päätti 21.10.2019, että kaupunki liittyy Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän jäseneksi 1.1.2022 lähtien ja hyväksyy osaltaan HSL:n perussopimuksen, mikäli jäsenyys tuo merkittävän parannuksen Järvenpään ja Helsingin välillä liikennöiviin junavuoroihin.

Liityntäpysäköintiä ei ole onnistuttu MAL-sopimuksella edistämään

- Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelmatyössä (8/2017 HSL) päivitettiin liityntäpysäköintialueiden seudullisuusluokitukset sekä seudullisesti merkittävien alueiden tavoitepaikkamäärät vuoteen 2025.
 - Seudullisesti merkittävälle alueelle on suunnitteilla n. 2 900 ap ja noin 4 300 pp. Lisäksi HLJ 2015 tavoitteen saavuttamiseksi tarvittaisiin seudullisesti merkittävälle alueelle n. 900 ap ja 2400 pp lisää.
 - MAL-sopimuksen liityntäpysäköinnin kustannusjakoperiaatteen mukaisesti seudun kunnat ja valtio rahoittavat liityntäpysäköinti-investointeja yhdessä.
 - Useat kunnat ovat käynnistäneet neuvotteluja LIIPY kohteiden (mm. Kalasatama ja Kerava) kustannusten jaosta sopimiseksi. Valtion rahoitusta ei ole onnistuttu hankkeille löytämään, joten kustannus ja vastuujako on jäänyt toteutumatta.
- Liikennepalvelulain 3. vaiheen mukaan, joka tuli voimaan 1.4.2019, on julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä tarjoavan yrityksen tai yhteisön tarjottava liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille. Traficom on laatinut ohjeluonnoksen lain soveltamiseksi.
- HSL:n mobiililiput ovat tulossa liityntäpysäköinnissä hyödynnettäväksi vuoden 2019 loppuun mennessä. Saman QR-lukijalaitteen avulla luetaan myös muiden liikkumis- tai yhdistämispalvelujen kautta ostetut HSL-mobiililiput.

Tiemaksuja on tarkasteltu

- 6.6.2019 julkaistussa Antti Rinteen hallitusohjelmassa on kirjattu, että Suomeen ”säädetään laki, joka mahdollistaa kaupunkiseutujen liikenteen hallintaan tähtäävien ruuhkamaksujen käyttöönoton.”
- Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL 2019 -suunnitelmassa tiemaksut ovat mukana yhtenä merkittävänä ja tehokkaana keinona vähentää ajoneuvoliikenteen päästöjä. Suunnitelmassa esitetään, että valtio valmistelee tiemaksujen käyttöön ottamisen mahdollistavaa lainsäädäntöä, ja että seutu ja valtio yhdessä suunnittelevat ja arvioivat Helsingin seudulle toteuttamiskelpoista tieliikenteen hinnoittelujärjestelmää, joka on riittävän tehokas/vaikuttava päästövähennysten kannalta. Liikenteen hinnoittelun osalta selvitykset optimaalisista malleista, vaikutusarvioinnit ja vaadittava lainsäädäntö laaditaan ensin ja päätökset seudulla tehdään näiden jälkeen.
- MAL 2019 -jatkotyönä käynnistetään tiemaksujärjestelmän iteroiva suunnittelu ja vaikutusten arviointi.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusta neuvotellaan kuntien ja valtion kesken

- Seudullinen MAL 2019 -suunnitelma valmistui ja se hyväksyttiin keväällä 2019 seuraavissa luottamushenkilöelimissä:
 - HSL:n hallitus hyväksyi suunnitelman 26.3.2019
 - Helsingin seudun yhteistyökokous HSYK hyväksyi suunnitelman 28.3.2019
 - KUUMA-johtokunta hyväksyi suunnitelman osaltaan 23.5.2019
 - Suunnitelma on kesän ja alkusyksyn 2019 aikana käsitelty lähes kaikissa seudun kunnissa.
- Lisäksi on käynnistetty tai käynnistetään seuraavat MAL 2019 -jatkotyöt:
 - Uudistavan lisärakentamisen vaikutukset
 - Myönteisen erityiskohtelun ohjelma
 - Tiemaksujärjestelmän iteroiva suunnittelu ja vaikutusten arviointi.
- Antti Rinteen hallitusohjelmassa (6.6.2019) on todettu, että metropolialueen ja suurten kaupunkien MAL-sopimuksia jatketaan, MAL-sopimusten kesto pidennetään 12 vuoteen ja sopimuksista tehdään rullaavia.
- MAL-sopimusta valmistellaan syksyn 2019 aikana valtion ja kuntien kesken.

Toimet, joita osapuolet yhteistyössä edistävät	Lisätietoja seurannasta
Yhteentoimivan tunniste pohjaisen lippu- ja maksujärjestelmän käyttöönotto	 HSL kehittää tunniste pohjaista lippu- ja maksujärjestelmää yhdessä LMJ oy:n, Turun, Oulun ja Tampereen kanssa. LVM myönsi 2019 0,6 milj.e kehittämissuunnitelmaan. Järjestelmän tekninen suunnittelu on käynnissä.
Reaaliaikaisen matkustajainformaation kattavuutta ja laatua, avoimen datan ja rajapintojen käyttöä ja avoimeen sovelluskoodiin perustuvia ratkaisuja	 HSL:n reaaliaikainen Reittiopas on käynnissä ja liikennepalvelulain edellyttämät rakenteet kunnossa. Reittioppaaseen lisättiin 2019 Helsingin ja Espoon saaristolautat. Digitransitin kykyä näyttää häiriöt liikenteessä on parannettu. Suurin osa ELYn järjestämästä liikenteestä on reaaliaikaisessa seurannassa ja valmius reaaliaikaisen matkustajainfon tuottamiselle on olemassa.
Matkaketjujen toimivuutta kansainvälisessä ja valtakunnallisessa liikenteessä erityisesti solmu- ja vaihtokohteissa	 Pasilan aseman uudistus valmistuu lokakuussa 2019. Asemalle on rakennettu ja rakennetaan lisäraiteita ja laitureita, joiden ansiosta aseman mahdollistama junakapasiteetti ja sitä kautta palvelutaso nousevat. HSL on mahdollistanut lippujensa myynnin avoimien rajapintojen avulla. Palvelua, joka yhdistäisi kattavasti lähi- ja kaukoliikenteen matkojen tietoja ei ole, koska markkinaehtoisen liikenteen aikataulutiedot eivät päivitty matka.fi:hin.
Helsinki-Vantaan lentokenttäaluetta kehitetään maamme merkittävimpänä kansainvälisenä lentokenttänä	 Finavia sai EU-rahoitusta multimodaalille matkakeskushankkeelle. 2017 käynnistyneessä lentoliikenneverkostossa on mukana yksityisen, julkisen ja 3. sektorin toimijoita.
Toimivien seudullisten joukkoliikennepalvelujen toteutumista ja yhtenäisen joukkoliikennealueen muodostumista seudulle	 HSL:n vyöhykeuudistus toteutui 27.4.2019. Järvenpää päätti liittyä HSL:n jäseneksi 1.1.2022 alkaen, jos jäsenyys tuo merkittävän parannuksen Järvenpään ja Helsingin välillä liikennöiviin junavuoroihin. HSL-sovellukseen ja HSL:n avoimeen lipunmyyntirajapintaan on lisätty HSL:n kehyskuntaliput.
Raskaan liikenteen pysäköintiä koskevien seudullisten linjausten laadintaa	 Raskaan liikenteen taukopaikkojen investointien kustannus- ja vastuunjakomalli kuntien ja valtion välillä on valmisteltu ja kirjattu MAL2019 -suunnitelmaan. Taukopaikkojen osoittaminen kaavoituksessa ei ole edistynyt. Vantaan Keimolassa sijaitsevan väliaikaisen paikan laajentamisen rakennussuunnittelu on valmistunut ja 10 vuoden vuokrasopimus on valmisteilla.
Uusien käyttövoimien lisääminen joukkoliikenteessä	 Sähköbussien latauspalvelun tuottaja on valittu. Ensimmäiset sähköbussit ajettavat HSL:n linjat on kilpailutettu ja 12.8.2019 aloitti liikennöinnin 30 uutta täyssähköbussia. ELY-keskuksen järjestämästä liikenteestä suurin osa ajetaan EURO VI tai V - luokkien ajoneuvoilla. HSL-yhteistyön myötä ELY-liikenteeseen tulee ensimmäinen sähköbussi. Markkinaehtoisessa liikenteessä ei ole erityisiä kaluston laatuvaatimuksia päästöjen osalta.
Valtion liikenteeseen kohdistuvia rahoitusvälineitä ja tukia ohjataan kokonaisuutena	 Kokonaisrahoitusnäkökulmaa on tarkennettu MAL 2019 -suunnitelman laadinnan aikana.
Syvennetään kuntien yhteistyötä M,A,L suunnittelussa	 MAL 2019-suunnitelma hyväksyttiin keväällä 2019 seudun päätöksenteossa ja on käsitelty kesän ja syksyn aikana lähes kaikissa Helsingin seudun kunnissa. MAL2019 -prosessista tehtiin 2019 jälkiarviointi, mikä nosti esiin kehittämistarpeita.

Lähteet:

- Asuntotuotanto- ja kaavoitustiedot: Helsingin seudun kunnat, HSY ja Uudenmaan liitto
- Asemakaavavaranantotiedot: HSY:n SeutuRAMAVA II/2019
- Liikenteen tiedot: Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä HSL ja Uudenmaan ELY-keskus

Lisätiedot:

MAL-sihteeristön puheenjohtaja,
asuntoneuvos Tommi Laanti,
ympäristöministeriö
Puh. 0295 250 146, tommi.laanti@ym.fi

